

Društvo za zaštitu životinja Đurdevo
Monika Brukner

Solunskih dobrovoljaca 96
21239 Đurdevo
Srbija i Crna Gora
Tel/Fax: ++381 21 838 838

Želimo Vam dobrodošlicu
na salaš
Društva za zaštitu životinja
Đurdevo!

Stari salaš Puškaš na obodu Đurđeva kupljen je 1997. godine od strane Monike Brukner i odmah se počelo sa renoviranjem starih, delimično srušenih zidova. Objekti su adaptirani sa mnogo ljubavi i truda i osposobljeni da budu dom najrazličitijim životinjama, u skladu sa potrebama njihove vrste.

Salaš je uređen da bude utočište za sve vrste životinja i za svaku životinju u nevolji. Niko više nije mogao da ih proganja, tuče, izgladnjuje ili čak ubija.

Salaš pre...

Nije samo salaš bio u lošem stanju. Priroda u neposrednoj okolini bila je pravi haos sa deponijom smeća sa svakakvim otpadom, uključujući i mrtve životinje. Priroda je bila u stanju mirovanja, činilo se da više ništa ne raste. Počeli smo odmah da sadimo biljke, žbunje i drveće - uvek sa idejom da divljim životinjama pružimo njima dostojno utočište i životni prostor. Danas kod nas raste na stotine, najčešće domaćih biljnih vrsta, od kojih su mnoge samonikle. Ponosni smo na njih i štitimo ih, jer mnoge od njih su postale retke. Isto se desilo i sa divljim životinjama: odjednom se oko našeg salaša našla neočekivana raznovrsnost divljih životinja. Čini se kao da životinje i biljke osećaju da su ovde sigurne. Tako kod nas imamo primerke retkih vilinskih konjica i leptirova, ptice, fazane, vodene kornjače i vodene zmije, belouške i razne druge vrste zmija, kune, lisice, ježeve, žabe i mnoge insekte itd.

...i sada:

ISTORIJA SALAŠA

- Najstariji tragovi stanovanja potiču iz 2.veka nove ere. Na salašu i u njegovoj blizini pronađena je sarmatska keramika, životinjske kosti itd. iz tog perioda

- Vetrenjača na salašu napravljena je 1914. godine

- 1916. godine Puškaš Ferenc kupuje polovinu salaša (imanje sa vetrenjačom koja je već bila u funkciji). U roku od par godina otkupljen je i drugi deo salaša

- 1916. godine, uz vetrenjaču, sagradila se samo mala kućica u kojoj je bila soba sa kuhinjom (to je danas na mestu kuće za goste), a okolo je bila bašta sa voćnjakom

- 1936. godine Puškaš Ferenc odlazi u Čurug, a njegov sin preuzima salaš. Vetrenjača i dalje radi (meljava žita sa specijalnim kamenom za meljavu, a uključene su i žene koje su izbacivale - prosejavale žito)

- Posle završetka drugog svetskog rata započela je dogradnja salaša (soba, šupe...)

- 1951. godine oko imanja-salaša zasadena je žuma kako bi se salaš i vetrenjača zaštitili od jakih vetrova

- Do 1959. godine vetrenjača radi normalno, ali te godine na njoj se lome krila, pa da bi se i dalje moglo raditi, kupuje se dizel motor koji pokreće kamenje za meljavu

- 1965. godine uvodi se struja na salaš

- 1969. godine postavlja se bansek - kružna testera za seču drva, koja radi četiri godine

- 1975. godine, usled vlage, severni deo vetrenjače se urušava i ostaje u takvom stanju

- 1978. godine ruši se cela vetrenjača

- Opet dogradnja salaša, a žuma (jasen, topola i bagrem) intenzivno se seče i krade, da bi u roku par godina ostali samo panjevi sa gomilama smeća

- Do 1994. godine familija Puškaš živi na salašu

- Od 1994. do 1997. godine na salašu žive različiti ljudi koji čuvaju salaš

- 1997. godine Monika Brukner kupuje salaš u lošem stanju i momentalno započinje sa renoviranjem i pošumljavanjem oko salaša

- 2003. godine završava se renoviranje, a celokupno imanje koristi se kao azil za sve vrste životinja. U sklopu salaša postoje različiti ograđeni prostori, kavezi, boksovi, štale, kao i kavezi za divlje životinje u kojima su napravljeni uslovi identični njihovim prirodnim staništima

- Dokupljena je zemlja u neposrednoj blizini salaša, a od strane MZ Đurđevo dobija se zemlja oko salaša. Koč i pošumljeni deo na ugovorno korišćenje

- Celokupni prostor oko salaša Opština Žabalj proglašava ekološkom zonom (zemljište, žuma, novonapravljeno jezero za divlje životinje)

- 2003. godine napravljena je nova gvozdena vetrenjača koja služi za izvlačenje vode

- 2005. godine tavan je adaptiran u stan i sagrađene su dodatne štale za konje, magarce, svinje itd. i garaža

Kod nas je sve normalno, ništa nije posebno ili egzotično. Ali nama je važno upravo sledeće: da pokažemo da i stara kokoška, bolesni konj ili pas sa nekim invaliditetom imaju pravo na pristojan život. Divno je otkriti da upravo takve životinje imaju mnogo toga da pruže, naime zahvalnost, poverenje, vernost i bezuslovnu ljubav - nešto što ljudima veoma nedostaje.

Društvo za zaštitu životinja Durdevo je poslednjih 20 godina primilo i spasilo bezbroj životinja. Svakoj životinji pružamo dom; iako nismo stručnjaci za svaku životinjsku vrstu, trudimo se da svakom životinji omogućimo život u skladu sa potrebama njegove vrste.

Sve životinje žive slobodno koliko god je moguće ili u velikim, prostornim, ograđenim prostorima ili vilijerama.

Osim pasa i mačaka koje je moguće udomiti, ostale životinje ostaju kod nas do svoje smrti, nakon čega ih sahranjujemo na našem groblju za životinje. Preko 110 pasa je staro, ima invaliditete, bolesni su ili psihički toliko poremećeni da ostatak života moraju provesti kod nas. Mlade pse i mačke koji su zdravi udomljujemo u zemlji i inostranstvu. Životinje se preko oficijelnih društava za zaštitu životinja ili prihvatilišta za životinje putem ugovora daju na razna mesta koja se strogo kontrolišu. Povređene divlje životinje se leče i, koliko god je moguće, puštaju se ponovo na slobodu.

Naše prihvatilište za životinje treba da bude oaza mira ne samo za životinje. I ljudi su dobrodošli da se opuste uz životinje i da uživaju u lepotama prirode.

Naše prihvatilište je centar svih aktivnosti koje se prostiru na celu teritoriju Srbije i Crne Gore. Stalno je u toku nekoliko projekata za zaštitu životinja sa raznim vrstama životinja. Završeni projekti se zamenjuju novim, tako da i druge organizacije za zaštitu životinja i/ili privatna lica koja su aktivna na polju zaštite životinja mogu profitirati od našeg iskustva i materijalne pomoći.

Trenutno kod nas borave sledeće životinje:

16 konja, 4 magarca, 6 krava, 2 koze, 4 lisice, 1 rakun, 5 vijeetnamezijskih trbušastih svinja, 1 domaća svinja, 1 srna, 1 paun, patke, guske, kokoške, fazani, gavranovi, golubovi, 2 čurke, 2 papagaja, 2 papagaja nimfe, 4 grčke suvozemne kornjače, 53 mačke i oko 200 pasa.

